

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 18Csp/93/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817209384
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kotríková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2018:3817209384.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Zuzanou Kotríkovou v právnej veci žalobkyne: Z. X., narodená X.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX/XX, E., občan SR proti žalovanému: Poštová banka, a.s., IČO: 31 340 890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, právne zastúpený: Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, IČO: 47 232 471, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, taktó

rozhodol:

I. Súd určuje, že Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva uzavretá medzi žalobkyňou a dňa 16.09.2016 ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.09.2016 na riešenie sporov zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX je **n e p l a t n á**.

II. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 16.09.2016 ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXXX na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX je **n e p l a t n á**.

III. Žalobkyni náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že úvery spotrebiteľská rozhodcovská zmluva zo dňa 16.09.2016, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXX0 zo dňa 16.09.2016 je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Zároveň sa domáhala určenia, že Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 16.09.2016, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXX0 zo dňa 16.09.2016 je ako spotrebiteľská zmluvná podmienka neplatná. S podanou žalobou sa tiež domáhala vydania neodkladného opatrenia, aby sa žalovaný zdržal akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a vykonal oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 16.09.2016 došlo medzi ňou a žalovaným k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXX, v ten istý deň bola uzatvorená aj rozhodcovská zmluva a dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorú sú podľa názoru žalobkyne absolútne neplatné právne úkony. Ide o spotrebiteľský právny vzťah, pre ktorý je typické, že návrh zmluvy býva predtlačený na formulári a spotrebiteľ nemá možnosť dosiahnuť zmenu v návrhu, nemôže vyjednávať a tento návrh môže buď len prijať alebo neprijať a zmluvu neuzavrieť. Rozhodcovská zmluva a dohoda o zrážkach zo mzdy ako súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere neboli individuálne dojednané a žalobkyňa nemohla ovplyvniť ich obsah. Žalobkyni neboli náležite vysvetlené dôsledky uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy a rozhodcovskej zmluvy, a preto s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka ide o nezrozumiteľný právny úkon, ktorý je neplatný. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újního práva a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a

povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Formulácia dohody o zrážkach zo mzdy sa dostala objektívne do rozporu s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Nič nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), hoci má základ v znení zákona. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok a to aj s poukazom na čl. 4 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Žalobkyňa tiež poukázala na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich zriadenej pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 21.01.2011, kde táto komisia dospela k záveru, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Z opatrnosti žalobkyňa udáva, že v danom prípade sa jedná o štandardnú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá musí obsahom zákonné obligatórne náležitosti v súlade so zákonom č. 129/2010 Z.z. pričom je nesporné, že žalovaný takýmto spôsobom obchádza zákon a z toho dôvodu je táto zmluva neplatná na základe § 39 Občianskeho zákonníka, a keďže je neplatný základný právny vzťah, teda úverová zmluva, nemôže byť platný ani zabezpečovací inštitút, teda dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá má akcesorický charakter k úverovej zmluve. Dôsledkom neplatnosti zmluve je, že zmluvné strany si majú vrátiť to, čo si navzájom plnili. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá sa nevťahuje len na istinu úveru (a úver je bezúročný a bezpoplatkový keď je v nej uvedený nesprávny údaj o výške RPMN) je preto v rozpore so zákonom, keď zabezpečuje aj neexistujúcu pohľadávku a preto aj z tohto dôvodu je neplatná. V zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka účinného v čase podpisu zmluvy sa za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považujú najmä ustanovenia, ktoré umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom. Ak sa spor vychádzajúci zo spotrebiteľskej zmluvy rieši na rozhodcovskom súde, dochádza k obchádzaniu súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie veci pred rozhodcom alebo rozhodcovským súdom. Ak však bola nanútená jednou zmluvnou stranou, je daný predpoklad, že slabšia strana vzťahu (spotrebiteľ) sa nedokáže v prípadnom rozhodcovskom konaní riadne brániť, túto doložku si spotrebiteľ nedojednal individuálne a pri jej akceptácii nemal na výber. Rozhodcovská zmluva núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch, ak bude vystupovať na strane žalovaného a vzdať sa tak ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ak sa dodávateľ bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práva pred rozhodcovským súdom. Výkon práv a povinností z takejto rozhodcovskej zmluvy je v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Ak veriteľ zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo vopred pripravenom formulári a jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo judikoval aj Krajský súd v Trenčíne v rozhodnutí sp. zn. 23CoE/338/2015 zo dňa 16.01.2016. Naliehavý právny záujem je daný, nakoľko len touto určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza, pretože len deklaroványm vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne argumentovať vo vzťahu ku svojmu zamestnávateľovi, aby ďalej neprevádzal zrážky z jeho mzdy. Práve žalobkyňa a jej majetková sféra je v ohrození neprímeranej výšky zrážok zo mzdy, ktorých konečnú výšku určuje žalovaný svojím jednostranným rozhodnutím. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúce z § 3 ods. 3 zák.č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobkyňa odôvodnila tým, že žalovaný pristúpil k vykonávaniu zrážok zo mzdy na základe listu z 12.04.2017. V súčasnej dobe zamestnávateľ žalobkyne na základe Dohody o zrážkach strháva žalobkyňi mesačné zrážky zo mzdy vo výške 25,27 EUR.

2. Uznesením zo dňa 15.06.2017, č.k. 18Csp/93/2017-11 súd neodkladným opatrením žalovanému uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 16.09.2016, ktorá je súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.09.2016, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Zároveň žalovanému uložil vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne, spoločnosti RIALTO, s.r.o., aby do právoplatného skončenia konania, vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 18Csp/93/2017 upustil od vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.07.2017.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním z 14.11.2017, doručeným súdu 20.11.2017. Poukázal na to, že žalobkyňa nepreukázala v spore svoj naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti Dohody o zrážkach ani Rozhodcovskej zmluvy. Žaloba na určenie nie je dôvodná.

Samotné konštatovanie, či je úver poskytnutý žalobkyňi bezúročný a bez poplatkov, nemá pre žalobkyňu žiaden praktický význam, táto otázka môže byť riešená pri posudzovaní nároku na plnenie, kde má praktický dopad v podobe rozhodnutia o právnej povinnosti. Aj v prípade, ak by súd rozhodol, že niektoré zmluvné podmienky zo Zmluvy o úvere sú neplatné, malo by to za následok neplatnosť týchto zmluvných podmienok a nie neplatnosť celej Zmluvy o úvere. Tým, že súd v konaní nebude posudzovať celú zmluvu ale len jej časť, neodstráni sa tým stav neistoty strán sporu, pretože rozhodnutie danej určovacej žaloby nebude znamenať úplné vyriešenie obsahu spornosti právneho vzťahu. Podľa ustálenej súdnej praxe je takúto žalobu potrebné z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu zamietnuť. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola medzi žalobkyňou a žalovaným uzatvorená dňa 16.09.2016 ako samostatný právny úkon, táto dohoda však bola uzatvorená riadne a platne, v písomnej forme na samostatnom dokumente a nie je súčasťou Zmluvy o úvere. Žalobkyňa ako zmluvná strana zároveň v dohode vyhlásila, že porozumela všetkým z dohody vyplývajúcim následkom. Na základe slobodnej vôle zmluvných strán tieto uzatvorili písomnú dohodu o zrážkach zo mzdy a spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti. Zrážkami zo mzdy sa nezasiahne do ekonomickej situácie spotrebiteľa, tieto sa majú vykonávať len vo výške ktorá zodpovedá výške dohodnutej mesačnej splátky. Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou Zmluvy o úvere, neprijateľnosť zmluvných podmienok možno skúmať len z hľadiska podmienok, uvedených priamo v dohode o zrážkach zo mzdy a nie vyhodnocovať dohodu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Dohodu o zrážkach zo mzdy je možné posudzovať len z hľadiska jej platnosti alebo neplatnosti, pričom sa opiera o splnenie zákonných náležitostí podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na koncepciu žalobného návrhu žalobkyne je žaloba nedôvodná. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 16.09.2016 sa riadi ustanoveniami zák.č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Podmienky uzavretia tejto zmluvy stanovené zákonom boli splnené. Žiadne ustanovenie Zmluvy o úvere neobsahuje povinnosť žalobcu uzatvoriť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, žalobkyňa dokonca svojim podpisom vyhlásila, že porozumela všetkým dôsledkom, vyplývajúcim z uzatvorenia spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Predstavuje samostatný právny úkon uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným, v prípade ktorého nemožno rozhodovať o jeho neprijateľnosti ako zmluvnej podmienky zakotvenej v spotrebiteľskej zmluve, maximálne o jeho neplatnosti. Ak by súd rozhodoval o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy, rozhodoval by nad rámec zákona, čo je neprípustné. Na základe uvedeného žiadal žalovaný žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 16.03.2018. Zúčastnila sa ho žalobkyňa osobne a právny zástupca žalovaného. Pred otvorením pojednávania právny zástupca žalovaného navrhol mimosúdne vyriešenie sporu dohodou o urovaní, na čo žalobkyňa reagovala, že by sa chcela so žalovaným mimosúdne dohodnúť, preto súd pojednávanie neotvoril a odročil ho za účelom mimosúdnych rokovaní. Poskytol stranám lehotu na vyriešenie sporu. Strany sporu sa napokon mimosúdne nedohodli z dôvodu pasivity žalobkyne pri uzavretí Dohody o urovaní (keď žalobkyňa na návrh na uzatvorenie mimosúdnej dohody nijakým spôsobom nereagovala), preto súd vo veci ďalej konal a nariadil pojednávanie na 17.08.2018, konal v neprítomnosti žalobkyne, ktorá svoju neúčast' neospravedlnila ani nežiadala o odročenie tohto pojednávania a v neprítomnosti žalovaného, ktorého neúčast' ospravedlnil jeho právny zástupca.

5. Súd vykonal dokazovanie prednesom právneho zástupcu žalovaného a oboznámením listinných dôkazov, ktoré tvorili obsah súdneho spisu, najmä žaloby vrátane návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, Zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“, Spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, Dohody o zrážkach zo mzdy, Žiadosti o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy, uznesením o nariadení neodkladného opatrenia, písomným vyjadrením žalovaného k žalobe, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Zoznamom prevzatých dokumentov, Obchodnými podmienkami pre spotrebiteľské úvery, Návrhom Dohody o urovaní a ostatným obsahom súdneho spisu.

6. Vykonaným dokazovaním bol zistený tento skutkový stav:

-Dňa 16.09.2016 žalobkyňa a žalovaný uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý bezúčelový úver vo výške 1.410,- EUR, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 96-tich mesačných splátkach po 26,96 EUR. Celková čiastka, ktorú mala žalobkyňa na úvere zaplatiť bola 2.586,73 EUR. Ten istý deň zmluvné strany podľa § 3 zák.č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní uzavreli Spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, v ktorej sa dohodli, že sa budú snažiť o urovanie všetkých sporov rokovaním, vedeným v dobrom úmysle

a v snahe vyhnúť sa súdnemu riešeniu sporov, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 1633574940, pričom súhlas so spotrebiteľskou rozhodcovskou zmluvou umožňuje, aby prípadné spory vo zmluvných vzťahov s dodávateľom rozhodoval stály rozhodcovský súd zriadený súkromným subjektom, ktorý má povolenie udelené MS SR. Dňa 16.09.2016 žalobkyňa a žalovaný uzavreli Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, v ktorej sa v čl.2 bod 2.1 dohodli, že touto dohodou sa zabezpečuje pohľadávka žalovaného voči žalobkyňi vzniknutá zo zmluvy o úvere č. 1633574940, uzavretá dňa 16.09.2016. Na základe tejto dohody má žalovaný právo na výplatu zrážok zo mzdy žalobkyne v mesačnej periodicite vo výške mesačnej úhrady v sume 26,96 EUR. Žalovaný je oprávnený predložiť túto dohodu platiteľovi mzdy žalobkyne, ak je dlžník v omeškaní s úhradou pohľadávky.

- Zo žiadosti o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy z 12.04.2017, ktorú žalovaný adresoval platiteľovi mzdy žalobkyne a to spoločnosti RIALTO s.r.o. vyplýva, že z dôvodu porušenia zmluvných povinností žalobkyňou, ktorá sa so splácaním svojho záväzku dostala do omeškania žiadal žalovaný realizovať mesačné zrážky vo výške 25,27 EUR a to až do úplného vysporiadania záväzku.

-Z výplatnej pásky žalobkyne je zrejmé, že prvá zrážka zo mzdy bola zamestnávateľom žalobkyne titulom Dohody o zrážkach zo mzdy z 16.09.2016 zrealizovaná v mesiaci apríl 2017 vo výške 25,27 EUR.

- Uznesením zo dňa 15.06.2017, č.k. 18Csp/93/2017-11 súd neodkladným opatrením žalovanému uložil povinnosť zdržať sa akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 16.09.2016, ktorá je súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.09.2016, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Zároveň žalovanému uložil vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne, spoločnosti RIALTO, s.r.o., aby do právoplatného skončenia konania, vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 18Csp/93/2017 upustil od vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.07.2017.

-Právny zástupca žalovaného na pojednávaní dňa 17.08.2018 zotrval na svojich doterajších písomných vyjadreniach. Mal za to, že nebol preukázaný naliehavý právny záujem žalobkyne na podanej žalobe. Rozhodcovská zmluva ako aj Dohoda o zrážkach zo mzdy sú riadnymi a platnými právnymi úkonmi, kde žalobkyňa pred podpisom zmluvy bola riadne poučená o všetkých právach, nešlo o formulárovú zmluvu, bol jej daný dostatočný priestor a svojim podpisom na predmetných dokumentoch potvrdila, že si je vedomá dôsledkov, ktoré vyplývajú z podpísaných zmlúv.

7. Súd žalobu posúdil podľa týchto ustanovení zákonov:

-Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

- Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

- Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

- Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

- Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

- Podľa § 551 ods. 1 OZ uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

- Podľa § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

- Podľa § 2 ods. 1 zákona 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, účinného od 1.1.2015 spotrebiteľským sporom je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské spory môžu byť v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní rozhodované len na základe spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy podľa § 3 a len spotrebiteľská rozhodcovská zmluva podľa § 3 môže založiť právomoc stáleho rozhodcovského súdu v spotrebiteľských sporoch.

- Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

- Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah

- Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

- Podľa § 53 ods. 4 OZ, účinného v čase uzatvorenia zmlúv o úvere za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré
r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

- Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

-Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

-Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

8. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná. Žalobkyňa uzatvorila so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere „dobrá pôžička“ č. XXXXXXXXXXXX dňa 16.09.2016. Súd považoval túto zmluvu za spotrebiteľskú zmluvu vzhľadom k povahe účastníkov, obsahu zmluvy a vopred pripravený text zmluvy na predtlačenom formulári, preto na vzťah medzi veriteľom (žalovaný) a dlžníkom (žalobkyňa) bolo potrebné aplikovať ustanovenia tzv. spotrebiteľského práva. Žalobkyňa zároveň so zmluvou o spotrebiteľskom úvere dňa 16.09.2016 podpísala aj Dohodu o zrážkach zo mzdy a Rozhodcovskú zmluvu. Žalobkyňa sa žalobou domáhala niekoľkých nárokov. Pri ich uplatnení vychádzala z tvrdení, že zmluva, ktorú so žalovaným uzatvorila obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Súd sa jednotlivými nárokmi žalobkyne zaoberal a to najmä v tom zmysle, či jednotlivé dohody, ktoré žalobkyňa napáda, a ktoré možno považovať za čiastkové zmluvné podmienky zmluvy o úvere sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné. Súd poukazuje na svoje oprávnenie skúmať ex offo prípadnú nekalú povahu jednotlivých zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách a určiť neplatnosť takejto zmluvnej podmienky v zmysle § 298 Civilného sporového poriadku. Na rozhodcovskú zmluvu ako aj Dohodu o zrážkach zo mzdy je potrebné aplikovať právny normy právneho poriadku, chrániace spotrebiteľa.

9. V prvom rade sa súd zaoberal námietkou nedostatku naliehavého právneho záujmu na takomto určení na strane žalobkyne. Súd dospel k záveru, že naliehavý právny záujem na takomto určení je na strane žalobkyne daný. V zmysle § 11 ods. 1 zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení novely zák.č. 279/2017 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2018 spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru. Navyiac žalobkyňa v spore preukázala, že žalovaný svoju pohľadávku voči žalobkyňi uplatňoval. Je nepochybné, že žalovaný ako veriteľ využil Dohodu o zrážkach zo mzdy na postihnutie majetku žalobkyne, pričom žalobkyňa túto dohodu považuje za neplatnú. Vyslovenie neplatnosti dohody by preto pre žalobkyňu znamenalo zmenu jej právneho postavenia. Zo žaloby nevyplýva, že by žalobkyňa chcela podať žalobu na plnenie, ako to naznačoval žalovaný. Žalobkyňa má preto na požadovanom určení, ktorým sa odstráni spornosť strán o platnosť dohody o zrážkach zo mzdy naliehavý právny záujem. Žalobkyňa má na určení neplatnosti Rozhodcovskej zmluvy naliehavý právny záujem, keď naliehavosť právneho záujmu na žiadanom určení je daná vždy, ak je to stav, že jestvuje ohrozenie práva, či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobkyne, ktorý nemožno chrániť inak, len určovacím výrokom a jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu.

10. Na to aby bolo možné určitú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve kvalifikovať v zmysle ustanovenia § 53 OZ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, musia byť súčasne splnené dve kritériá:

1. zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa

a

2. zmluvná podmienka uvedená v bode 1. nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná.

Súd sa teda pri jednotlivých napadnutých zmluvných podmienkach zaoberal tým, či boli uvedené kritériá splnené.

11. Žalobkyňa podpísala so žalovaným rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorý komplexne upravuje rozhodcovské konanie, t.j. spotrebiteľský spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Rozhodcovská zmluva bola uzavretá vo formulárovej podobe, ktorú predkladal žalovaný žalobkyňi v predtlačí, súd má za to, že nebola individuálne dojednaná, keď jej obsah žalobkyňa nemohla ovplyvniť. Dopĺňali sa iba údaje o žalobkyňi, číslo, miesto a dátum uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy. Všetky ostatné údaje, vrátane určenia rozhodcovského súdu sú v zmluve vopred predtlačené, čím spotrebiteľ stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde. Veriteľ vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve jednostranne určil, ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Vznik rozhodcovskej zmluvy pritom vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú vôľu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie a to preukázateľne. Dižník, ktorému je predložená typová spotrebiteľská zmluva v predtlačí, nemá vzhľadom na takúto podobu zmluvy reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Predtlačené poučenie žalobkyne v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia takejto dohody za situácie, keď sa rozhodcovská zmluva uzatvára v rovnaký deň spolu s úverovou zmluvou súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania spotrebiteľovi, ktorý v takejto situácii môže ľahko nadobudnúť dojem, že ide o tú istú úverovú zmluvu, pozostávajúcu z viacerých listín a že pokiaľ chce úver získať, musí podpísať všetky listiny, predložené veriteľom. Súd poukazuje aj na ust. § 3 ods. 5 zák.č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní z ktorého vyplýva, že uzavretím spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy nesmie byť podmienené uzavretie spotrebiteľskej zmluvy. Vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by žalobkyňa mala možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť, teda že by napr. mohla vybrať rozhodcovský súd, osobu rozhodcu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania a pod.. Žalovaný ako dodávateľ nadobudol voči žalobkyňi ako spotrebiteľovi neprimeranú výhodu v tom, že v dopredu formulovanej zmluve určil, kto s konečnou platnosťou vzájomný spor rozhodne a vylúčil tak ochranu práv spotrebiteľa všeobecným súdom. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je potom potrebné rozhodcovskú zmluvu považovať za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy sa ako podmienka jej platnosti vyžaduje priamo zákonom č. 250/2007 Z.z.. A keďže táto podmienka nebola splnená, napadnutá Rozhodcovská zmluva je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre jej rozpor so zákonom. Súd ju preto vyhlásil za neplatnú.

12. Platná právna úprava v § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., umožňuje zabezpečiť pohľadávku veriteľa (dodávateľa) zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Uvedený zabezpečovací prostriedok však možno použiť vtedy, ak sú zároveň (kumulatívne) splnené tieto tri podmienky:

1. dohoda o zrážkach zo mzdy musí byť uzavretá vo forme osobitnej listiny,
2. spotrebiteľ musí byť poučený o dôsledkoch jej uzavretia
- a
3. spotrebiteľ musí mať možnosť takúto dohodu odmietnuť.

13. Na rozdiel od tvrdenia žalovaného, že Dohodu o zrážkach zo mzdy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, súd ma za to, že aj Dohodu o zrážkach zo mzdy je potrebné považovať za jednu zo zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Aj keď vo všeobecnosti ide o zabezpečovací inštitút, čo však neznamená, že v kontexte konkrétnych súvislostí ju nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že napadnutá Dohoda o zrážkach zo mzdy bola vyhotovená ako osobitná listina. Bola podpísaná oboma zmluvnými stranami, pričom každá z nich ju podpísala v ten istý deň, keď podpisovala aj zmluvu o úvere. Možno preto konštatovať, že prvá podmienka z troch vyššie uvedených bola splnená. Zvyšné dve podmienky vyžadujú priamu interakciu dodávateľa so spotrebiteľom pri uzatváraní dohody o zrážkach zo mzdy, kde musí byť spotrebiteľ zo strany dodávateľa podrobne poučený o tom, čo presne pre neho uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy znamená, resp. aké povinnosti mu z nej vyplývajú a zároveň mu musí byť daná možnosť odmietnuť takúto dohodu, pričom to nesmie mať vplyv na samotný hlavný záväzok, vyplývajúci zo zmluvy o úvere. Znenie napadnutej dohody o zrážkach zo mzdy navodzuje dojem, že bola osobitne dojednaná. Obsahuje vyhlásenie dlžníka, že si je vedomý, že uzavretie Dohody je dobrovoľné a tiež poučenie o tom, že dlžník má možnosť odmietnuť uzavretie tejto Dohody tým, že ju nepodpíše. Zároveň je v Dohode uvedené aj poučenie o dôsledkoch jej uzavretia. Súd konštatuje, že k takýmto písomným vyhláseniam musí pristúpiť aj skutočná praktická realizácia toho, čo je v konkrétnej dohode o zrážkach zo mzdy deklarované. Súd ma za to, že žalovaný „de facto“ vnútil žalobkyňu ako spotrebiteľovi na vopred predtlačenom formulári aj iný úkon, než ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jej záujmu a to uzavretie úveru. Z dokazovania vyplynulo, že v skutočnosti sa tak nestalo, keď žalobkyňa nebola podrobne oboznámená s jej obsahom ani s podmienkami a dôsledkami jej podpisu, resp. jej nebola ani výslovne daná možnosť túto dohodu nepodpísať. V danom prípade žalobkyňa, ktorá mala záujem získať od žalovaného úver, musela sa podrobiť vopred určenej a sformulovanej zmluvnej podmienke bez toho, aby s ňou žalovaný túto podmienku individuálne dohodol.

14. Nemožno konštatovať, že dohoda je individuálne dojednaná, pokiaľ dodávateľ navodí situáciu, že spotrebiteľ nemá dostatočný čas a priestor, aby sa s jej podmienkami riadne a včas oboznámil. Naopak predloží mu všetky listiny potrebné na uzatvorenie zmluvy naraz a hoci ho k podpisu nenúti, či nenavádza, snaží sa ho dostať do časovej tiesne a zároveň v ňom vyvoláva dojem, že všetko je v poriadku, ničím sa netreba podrobne zaoberať, stačí to len podpísať a dostane peniaze. Takýto postup žalovaného podľa názoru súdu svedčí skôr o tom, že sa snažil skryť dohodu o zrážkach zo mzdy medzi ostatný obsah zmluvného vzťahu, tak, aby ich žalobkyňa podpísala bez toho, aby sa ňou podrobnejšie zaoberala. Tiež žalovaný individuálne neoboznámil žalobkyňu s následkami podpisu Dohody o zrážkach zo mzdy. Individuálne dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy sa ako podmienka jej platnosti vyžaduje priamo zákonom č. 250/2007 Z.z.. A keďže táto podmienka nebola splnená, napadnutá Dohoda o zrážkach zo mzdy je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná pre jej rozpor so zákonom. Súd preto dohodu o zrážkach zo mzdy vyhlásil za neplatnú.

15. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

16. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník

18. Na základe obsahu žaloby v porovnaní s výsledkom konania možno konštatovať, že žalobkyňa bola v spore v celom rozsahu úspešná. Mala by tak nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Keďže

si náhradu trov neuplatnila a žiadne vynaložené trovy nevyplývajú ani z obsahu súdneho spisu, súd jej nárok na náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Okresný súd Prievidza v dvoch vyhotoveniach. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).